

Handläggare
Ronald Carter
Telefon 08-508 27394**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Startpromemoria för planläggning av Liljeholmen 1:6 m fl. invid Södertäljevägen i stadsdelen Liljeholmen (teknisk anläggning)

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas.

Anette Scheibe Lorentzi
StadsbyggnadsdirektörMonika Joelsson
AvdelningschefPia Ölvebro
Enhetschef

SAMMANFATTNING

Ellevios befintliga ställverk i Liljeholmen behöver utöka sin kapacitet för att möta ett ökat behov av elförsörjning av södra Stockholm. Planförslaget syftar till att möjliggöra en utbyggnad av befintligt ställverk på befintlig plats eller ny plats i direkt anslutning till nuvarande. En flytt av ställverket till en helt annan plats har utretts inom programmet för Södertäljevägen men inte bedömts lämplig av tekniska och ekonomiska skäl. Ställverket ska vara väl integrerat i en ny stadsmiljö och gestaltningen hålla en hög kvalitet samt uttrycka anläggningens funktion.

Planområdet ligger i Liljeholmen med närhet till Liljeholms tunnelbanestation och Liljeholmens centrum. Platsen karaktäriseras av kuperad mark, varierande bebyggelse från många olika tidsepoker och stora trafikleder. Bebyggelsen har många olika funktioner såsom bostäder och lättare industriverksamheter.

Marken ägs av Stockholms stad genom exploateringskontoret, och upplåts med arrende till Ellevio.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att ett nytt ställverk med utökad kapacitet integreras i en ny stadsväv och bidrar till bibehållandet av platsens unika karaktär.

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att påbörja planarbete.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
start.stockholm

UTLÅTANDE

Syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för flytt och utbyggnation av befintligt ställverk för Ellevio i Liljeholmen. Syftet är också att anläggningen ska vara väl integrerad i en framtida stadsstruktur som utreds inom programmet för Södertäljevägen.

Bakgrund

Ställverkets kapacitet behöver utökas för att de södra delarna av Stockholm ska kunna försörjas med el även i framtiden. Därför behöver ställverkets yta utökas, på befintlig plats eller ny plats i direkt anslutning till nuvarande.

Plandata

Planområdet omfattar cirka 3 343 kvm på fastigheten Liljeholmen 1:6 och del av Liljeholmen 1:1. Planområdet avgränsas av Södertäljevägen, Liljeholmsinfarten, Liljeholmsvägen och en gångväg som utgör förbindelse under Södertäljevägen.

Karta som visar planområdets läge och preliminära avgränsning

Pågående detaljplaner i området

Detaljplan för Marievik 15 m.fl. (Dnr 2010-14465) med cirka 960 bostäder, förskolor och verksamheter m m är överklagad.

Planområdet ingår i pågående arbete Program för Södertäljevägen mm. (Dnr 2018-13562).

Gällande detaljplaner

Gällande plan *Ändrad stadsplan för område vid Liljeholmsinfarten* Pl 6572 antogs år 1967. Området är planlagd för användningen parkmark och ett specialområde för transformatorstation. Område som ej får bebyggas och område som ej får underbyggas är utpekade i plankartan. Det senare är med hänsyn till tunnelbanan som även finns i en mindre del av kvartersmarken planlagd för tunnelbanetrafik (t). Del av planområdet består också av ledningsområde. Ingen genomförandetid återstår.

Markägförhållanden

Marken ägs av Stockholms stad genom exploateringskontoret, och upplåts med arrende till Ellevio.

Relaterade beslut och styrande dokument**Översiktsplan**

Det är viktigt att utveckla området kring Södertäljevägen till ett urbant stråk med ny blandad bebyggelse. Det skulle minska barriäreffekterna och bättre koppla samman Liljeholmen med Årstadal. Det vore också positivt för vidarekopplingarna mot Södermalm.

Riksintressen

I områdets närhet följande riksintressen:

– Riksintresse för kulturmiljö (innerstaden och Gröndal)

Planens genomförande kommer att påverka stadsbilden och förslaget behöver studeras med hänsyn till riksintresset.

– Riksintresse för sjöfart

I Liljeholmsviken går viktig sjöfart och vattenområdet förbinder i förlängningen Mälaren med Östersjön.

Stockholms byggnadsordning

I byggnadsordningen är området utpekade som tät blandstad.

Vägledningen betonar vikten av att ta utgångspunkt i omgivande bebyggelses karaktär, integrera lösningar i gestaltningen av de offentliga rummen och att kvartersstrukturen främjar ett klimat- och kretsloppsanpassat stadsbyggande där gestaltning och funktion ligger i balans samtidigt som stadsrummet skapa nya förutsättningar och uttrycksmöjlighet.

Program

Planområdet ingår i pågående arbete *Program för Södertäljevägen mm.* (Dnr 2018-13562).

Nuvarande förhållanden**Markanvändning**

Föreslaget planområdet består idag av befintlig teknisk anläggning.

Kulturmiljö

Byggnaden är inte klassificerad av stadsmuseet. Anläggningen angränsar till den tidigare vägen med anor från 1600-talet som ledde till Liljeholmens världshus öster om planområdet. Spår från vägen kan ses i den befintliga allén av lindar som har stort kulturhistoriskt värde och som även är biotopsskyddade. Aktuell tomt angränsar även till två kulturhistorisk värdefulla byggnader som är grönklassade av Stadsmuseet; det tidigare municipalshuset för Brännkyrka kommun väster om planområdet och den före detta godsstationen norr om planområdet.

Naturvärden

Inom och framför fastigheten finns en del vegetation som inte har något betydande ekologiskt värde. Söder om fastigheten, mot Södertäljevägen och Liljeholmsinfarten, finns två jätteekar och direkt öster om fastigheten mot den gamla godsstationen finns delar av en biotopsskyddad lindallé från 1600-talet bevarad. Allén har stort ekologiskt likväl som kulturhistoriskt värde och dess bevarande är en grundläggande förutsättning i fortsatt planarbete.

Buller & strålning

Anläggningen inom fastigheten medför buller och strålning i en tät stadsmiljö med bostäder. Detta behöver utredas vidare så att lämpliga skyddsåtgärder vidtas för att inte förhindra framtida utveckling.

Översvämningsrisk

Fastighetens närhet till Liljeholmsviken medför ingen risk för översvämnning. Längs Liljeholmsvägen förekommer en lågpunkt som vid ett 100-års regn riskerar att översvämmas.

Miljöfarlig verksamhet

För närvarande förekommer två tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter i närområdet:

- Cementas hamnverksamhet
- Liljeholmens värmeverk

Cementa planeras att flytta till ny plats och förbränningsanläggningen beslutats att läggas ned i samband med programarbetet för Södertäljevägen.

Planförslaget

Ställverket är skyddsobjekt med avbildningsförbud. Därmed redovisas inte några formella handlingar såsom sektioner och planlösningar av byggnaden. Ellevio har redovisat ritningar på möten med möjliga utformningar av nytt ställverk. Med anledning av att ny anläggning eftersträvas få ett kompakt fotavtryck har fler funktioner placerats på höjden, cirka fyra till fem våningar.

Arkitektonisk idé

I planarbetet ska utredas hur en ny anläggning kan optimeras med avseende på fotavtryck och placering för att rumsligt integreras i en ny stadsstruktur, där Södertäljevägen som barriär överbryggas och viktiga tvärförbindelser stärks. Stor vikt bör läggas vid den gångkoppling som idag passerar mellan befintlig anläggning och den gamla godsstationen, en koppling som har potential att utvecklas som gata och möjliggöra ny bebyggelse i aktuellt område.

Fasader och gavelmotiv synliga i gaturummet kräver en högkvalitativ och samtida gestaltning som är tydligt kopplad till anläggningens funktion.

Planförslagets konsekvenser

Bostadsförsörjning

Primärt syftar planen till att öka elförsörjningskapaciteten i stadens södra delar, vilket möjliggör framtida bostäder och arbetsplatser i dessa områden. Utöver detta syftar planen till att möjliggöra för en mer sammanhållen bebyggelsestruktur vid framtida exploatering av kvarteret.

Trygghet

Planområdet är numera relativt avstängt och utan relation till omgivande bebyggelse. Planen syftar till att flytta ställverket på ett sätt som möjliggör en framtida utveckling av området till en levande del av kvartersstaden.

Jämställdhet

Planen bidrar till den fortsatta utvecklingen av stadens södra delar till en blandstad där både kvinnor och män får möjlighet att verka och bo.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Planen är angelägen för fortsatt elförsörjning i stora delar av staden och har således en stor påverkan på stadens framtida konkurrenskraft.

Arkitektur och gestaltning

Ambitionen med planen är att integrera ställverket i sitt sammanhang på ett väsentligt mer omsorgsfullt sätt än idag. Gestaltningen ska spegla anläggningens funktion och hålla en hög konstnärlig kvalitet. Det nya ställverket ska utgå från platsens unika kvaliteter och bidra till en sammanlänkande stadsväv.

Klimat, miljö, hälsa och säkerhet

Viktigaste miljö- och hälsofrågorna som behöver utredas och beaktas i planeringen:

- Ljudkvalitet
- Vibrationer och stomljud
- Eventuell påverkan från omkringliggande verksamheter
- Elektromagnetisk strålning
- Kulturmiljöfrågor
- Dagvatten och översvämningsrisker
- Markföroreningar

Följande riskkällor i planområdets närhet som bedöms kunna medföra förhöjda risknivåer och kan behöva beaktas:

- Liljeholmen värmeverk (tillstånd enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor)
 - Lagerservice i Stockholm (tillstånd enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor)
- Ställverket i sig kan utgöra en riskkälla för omkringliggande område och kan behöva beaktas.

Planprocess

Process

I planprocessen provas om den tänkta användningen och utformningen är lämplig.

Planarbetet avses att bedrivas med standardförfarande. Nästa tillfälle som ärendet ska redovisas för stadsbyggnadsnämnden blir vid redovisning inför nytt ställningstagande efter plansamrådet.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken att en miljöbedömning behöver göras. Underlag till undersökningen om betydande miljöpåverkan har inhämtats från Stadsmuseet, miljöförvaltningen och Storstockholms brandförsvär.

Tidplan

Under förutsättning att erforderligt underlag för detaljplanens framtagande levereras enligt uppsatt projekttidplan, samt att det under planprocessen inte tillkommer nya omständigheter som inte kunnat förutses, bedöms följande tidplan kunna realiseras:

Start-PM	september 2022
Samråd	september 2023
Granskning	februari 2024
Antagande SBN	maj 2024
Godkännande SBN	maj 2024

Planavtal

Planavtal har tecknats med byggaktören för att täcka kontorets kostnader i samband med upprättande av detaljplanen.

**STADSBYGGNADSKONTORETS SAMMANVÄGDA
STÄLLNINGSTAGANDE**

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på en flytt och utbyggnad av Ellevios befintliga ställverk. Anläggningen förser idag stora delar av Stockholm med el och en utveckling av anläggningen bedöms angelägen.

En ny placering invid Liljeholmsvägen bedöms kunna vara möjlig att planera och genomföra oberoende av utvecklingen inom programområdet för Södertäljevägen. En ny byggnad behöver anpassas i placering, funktion och utformning för att vara kunna vara integrerad i en framtida tät stadsbebyggelse. Genom åtgärder i fasad kan skyddsavstånd för magnetfältspåverkan göras relativt små och bedömningen är att ställverket kan integreras i ett framtida bostadskvarter.

Centrala utredningsfrågor i fortsatt process är närhet till tunnelbanans skyddszon, men även buller och strålning samt genomförandefrågor kopplade till utbyggnaden av ställverket i sig. I den fortsatta processen behöver även kulturmiljövärdena såsom municiparhuset och intilliggande allé, naturvärdena samt gestaltning utredas vidare.

En ny placering av ställverk invid Liljeholmsvägen bedöms bäst kunna svara upp mot platsens behov och kontoret ser positivt på en utveckling av platsen inom dessa ramar.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att påbörja planarbete.

SLUT